

הצבי ורצדק

יו"ל ע"י מוסדות קוסוף בארה"ק
בנשיאות אדמו"ר שליט"א
בני ברק - גבעת זאב

מכון בני שלשים

גליון מס' 99 • שנה ג'

בס"ד • פרשת בלק-פנחס תשפ"ג

דברי תורה

מאת ב"ק אדמו"ר שליט"א

ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם ולשרים אשר אתו. פירש"י דבר מועט בקר אחד וצאן אחד בלבד. איתא במדרש [במ"ר פ"כ י"ז] רשעים אומרים הרבה ואפילו מעט אינם עושים בלק אמר כי כבד אכבדך מאד וכשבא לא שיגר לו אלא בקר וצאן אחת. צ"ב למה באמת עשה כן, י"ל כי היה מכשף וקוסם. רצה להראות מופת שדבר מועט יהיה די לחלק לכל השרים כמו ששיקר הנוצרי יש"ו.

ויקחנה שדה צפים אל ראש הפסגה. פירש"י ראה בלק שעתידה פרצה להפרץ בישראל משם ששם מת משה. למה נקרא מקום קבורת משה שדה צופים, י"ל משה נקרא צופה כמו"ש רמ"ע מפאנ"ו [אם כל חי א] משה רבינו ע"ה היה צופה ברוח הקדש מנין טיפין שבראש כל אחד ואחד וזהו לגלגלותם [במדבר א ב] פירוש רצה לומר בכל לגלגלותן, וזהו כי תשא את ראש בני ישראל וכו', ולפי"ז יש לפרש הטעם שלקח אותו שמה כדי לקלל כל הטיפין העתידים לבא ח"ו, עוד י"ל משה נקרא צופה עפ"י פרקי דר"א [פ"מ] משה היו רגליו עומדות בהר וכלו בתוך השמים צופה ומביט כל מה שיש בשמים והב"ה מדבר עמו כאדם שהוא מדבר עם חברו שנאמר ודבר ה' אל משה פנים אל פנים.

ויאמר בלק אל בלעם גם קב לא תקבנו גם ברך לא תברכנו. מהו גם קב, הול"ל לא תקבנו ולא תברכנו, י"ל בלעם הרמאי אמר לו ראה בתוך ברכותי הנני מצרף קללות כדי שלא יבינו שהם קללות, ונמצא שכל ברכה היא גם קללה, על זה דחה אותו בלק אינו חפץ בקללות שהם גם ברכות, 'גם קב' לא תקבנו, וכן איפכא 'גם ברך' שהברכה היא גם קללה אינו חפץ בזה.

וכתב בספר שערי אורה השער החמישי הספירה השישית וז"ל, והזכיר ג' פעמים לשון אמילם כמו שאמר תהלים וכו' ומה שאמר ג' פעמים לשון אמילם לפי שברית מילה כשאדם כורת הערלה שהיא סוד אלו הקליפות רוח סערה ענן גדול ואש מתלקחת שנעשית המילה בשלושה דרכים כריתת הערלה והיא מילה, השנית פריעה, והשלישית מציצה, ולפיכך אמר שלוש ע"כ, וכל נעשה כשיושב הסנדק על הכסא וז"ש והוא יושב ממלי, הסנדק בשעת המילה כאילו מקטיר קטורת ומכרית את הקלי' ובוזה כורת ג' קלי' הסובבים כמו"ש ג' פעמים סבבוננו, מזה היה ירא מלך קלי' מואב.

מי מנה עפר יעקב וגו'. איתא בפרקי דר"א [פנח] וכשבא בלעם ראה את כל המדבר מלא מערלותיהם של ישראל אמר מי יוכל לעמוד בזכות דם ברית מילה זאת שהיא מכוסה בעפר הארץ שנאמר מי מנה עפר יעקב מכאן התקינו חכמים שיהיו מכסין את הערלה ואת הדם בעפר הארץ שנ' והיה זרעך כעפר הארץ וכו'. הנה הערלה ניתנת בעפר הוא תיקון וביטול קלי' הנחש באדמה כמבואר בתיקו"ז [ע"ה ע"ב] ערלה אמאי שוינן במאנא בעפרא, אמר לי שמענא במתיבתא דערלה איהו נחש, וכיון דאעברין ליה מאתריה צריך למיהב ליה מזוניה הדא הוא דכתיב ונחש עפר לחמו. ועל ידי נתינת הערלה בעפר הארץ דוחין ומבטלין את קלי' הטומאה מקללת האדמה. ולעו"ז הנה כתיב אצל עמלק [דברים כה יח] אשר קרך בדרך ויזנב בך וכו' פירש"י מכת זנב חותך מילות וזורק כלפי מעלה, למה זרקו כלפי מעלה כי ביקש למנוע את ביטול הקלי' בעפר הארץ, והנה בלעם זה עמלק כדאיתא שאותיות בלע"ם פתוכין עם אותיות עמל"ק וגם בל"ק עמהם, ולפיכך כשראה כל המדבר מלא מערלותיהם של ישראל נרתת ואמר מי יוכל לעמוד וכו'.

פרשת בלק

ויאמר אל שרי בלק לכו אל ארצכם כי מאן ה' לתתי להלך עמכם. כי ה' שמר את ישראל ע"י מלאכיו. י"ל רמז, כ"י מ'אן י"י לתתי ר"ת כמ"ל כ"י מ'לאכיו י"צוה ל'ך.

הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את עין הארץ והוא יושב ממלי. ממלי כתיב חסר וא"ו במדרש [במ"ר פ"כ ז'] והוא יושב ממלי ממלי כתיב כד"א אמר [תהלים קיח ז'] בשם ה' כי אמילם. פירש"י אמילם אכריתם לשון ימולל ויבש. וכתב בספר **היכל הברכה** והוא יושב רומז על הסנדק עתיק יומין יתיב על כורסיא שביבין דנור ק"כ צירופי אלקים מנין ממלי' להכרית משם אלהים אחרים ע"כ, פירוש הדברים כתיב [דניאל טז] חזה הוית עד די כרסון רמיו ועתיק יומין יתב לבושה כתלג חור ושער ראשה כעמר נקא כרסיה שביבין די נור גלגלוהי נור דלק. ומבואר בזוה"ק אד"ר [נשא ק"ל ע"א] פירושו דעתיק יושב על כסא דין שיוצאין ממנו ניצוצי אש כדי לכפות את הדינים ושולט עליהם, ואז קם עתיק יומין מעליו ויושב על כסא רחמים ואז כסא הדין הראשון מושלך ובטל משלטנותו ומתבטלין שביבין די נור, והנה מוצא הדינים מק"כ צירופי שם אלקים, וז"ש הכתוב כאן והוא יושב ממלי' גימ' ק"כ, דהיינו ע"י ישיבת הסנדק על הכסא מתבטלין ונכרתין הדינים והקלי', ויש להוסיף עוד, הנה כתיב שם ג"פ אמילם, כל גוים סבבוני בשם ה' כי אמילם. סבוני גם סבבוני בשם ה' כי אמילם. סבוני כדבורים דעכו כאש קוצים בשם ה' כי אמילם. ואיתא בתיקו"ז [ע"ה ע"א] תלת קליפין אינון בערלה לקבל תלת קליפין דאגוזא, ועלייהו אתמר והארץ היתה תהו ובהו וחשך, תהו קו ירוק קליפה קדמאה, בהו קליפה תניינא, חשך קליפה תליתאה וכו' ועלייהו אתמר תלת זמנין כל גוים וכו' כי אמילם ע"כ,

פינחס בן אלעזר בן אהרן וגו'. בגמ' [ב"ב טז:] אמרו דפנחס מיוסף קאתי דכתיב ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה מיוסף שפטט ביצרו ומיתרו שפיטס וכו'. נמצא שפינחס נחשב כבן ליוסף ובן ליתרו, יש ליתן רמז פינחס בגימ' ב"ן יוס"ף, פינחס בגימ' כב"ן פוטיאל מכוון.

ושם איש ישראל המכה אשר הכה את המדינית זמרי בן סלוא. פירש"י כשם שייחס את הצדיק לשבח ייחס את הרשע לגנאי. קשה מה זאת כשם שייחס וכו' וכי השוו ייחס הצדיק כרשע ח"ו, ו"ל הנה בגמ' [סנהדרין פב:] ובמדרש כאן [פכ"א ג'] אמר רבי יוחנן חמשה שמות יש לו זמרי ובן סלוא ושאלו ובן הכנענית ושלומיאל בן צורי שדי, זמרי על שנעשה כביצה המזורת, בן סלוא על שהסליא עונות של משפחתו, שאלו על שהשאל עצמו לדבר עבירה, בן הכנענית על שעשה מעשה כנען וכו', הרי שדרשו שמותיו על שם מעשיו כדרך שאמרו [סוטה לה:] מרגלים על שם מעשיהם נקראו, וז"ש כשם שייחס את הצדיק לשבח ייחס את הרשע לגנאי. פי' זה לעומת זה, פנחס הצדיק ג"כ נדרש עפ"י שמותיו פנחס בן אלעזר בן אהרן ודרשו בו חז"ל [ספרי פ' בלק] כהן בן כהן קנאי בן קנאי משיב חימה בן משיב חימה.

ושם איש ישראל המכה אשר הכה את המדינית וכו'. ושם האשה המכה המדינית וכו'. בשניהם כתיב המכה חסר, י"ל טעמו דאיתא בזה"ק [ה"א רמ"א ע"ב] סימנא דחיי לא שרייא אלא באות אמת, ומאי איהו אות אמת, דא את ו' בגין דביה שריין חיינ ע"כ, הרי דאות ו' משפעת חיים, ומאחר שהוכו למיתה נחסר אות ו' משם מכותם.

אשר נכלו לכם על דבר פעור ועל דבר כזבי בת נשיא מדין אחתם. מהו 'על דבר', יש לרמוז עפ"י מה שכתב הרב חיד"א בס' מדבר קדמות [מערכת ז'] בשם הק' מהר"ש מאוסטרופליא ז"ל על הכתוב [יחזקאל טז טו] ותבטחי על יפיך ותזני על שמך, שיש קליפה המפתה לזנות ושמה לר"י הם אותיות הקודמות לתיבת שמ"ך ע"כ. וזה נרמז כאן ועל"ד דב"ר כזב"י סופי תיבות לר"י שם הקלי' שהחטיאה את ישראל בשטים.

ולא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רעה. פירש בספר כתב סופר שכל רועה צאן כל מה שמטיב עם הצאן אין כוונתו לטובת הצאן כי אס להרבות הונו ורכושו נמצא אין הרועה להצאן אלא לעצמו ולהנאתו ואם יגיע לידו סכנת נפש מסיר השגחתו מהצאן וכל אשר לו יתן בעל נפשו, אבל לא כן יהיה הרועה ישראל אך ימסור כפשו לטובת הצאן קדשים ולא ירעה את עצמו אלא את הצאן וגם בעת הסכנה יעמוד הרועה בראש החלוץ ויצא לפניהם וכו' עכ"ד.

ולפי"ז נראה לפרש מ"ש בפ' וישב וילכו אחיו לרעות את צאן אביהם בשכם, פירש"י נקוד על את שלא הלכו אלא לרעות את עצמן. צ"ב מה ראו לדרוש אותם לגנאי ולהוסיף להם עוד חטא, וכי בשל כך הטילה תוה"ק נקודה על תיבת את לדרוש בגנותן שכונתם היתה לאכילה ושתייה. ולפי הנ"ל יש לפרש להיפך שבטי י"ה לא הלכו

לרעות צאן לצורך הצאן אלא כמבואר בספה"ק שכל האבות ומשה רבינו היו רועי צאן בכדי שלא יטריד אותם עניני עולם הזה וכאשר היו רועי צאן בשדה לא היה להם שום טירדא מעסקי עניני עולם הזה רק היו מתהלכים לפני ה' כל הימים בהתקשרות אמיתי בביטול תמידי להיות בחינת מרכבה ממש וכו', וז"ש נקוד על את, נקוד רמז לנקודים כמבואר בדברי האריז"ל במעשי יעקב בצאן לבן תיקן עקודים נקודים וברודים, וזהו נקוד על את שלא הלכו אלא לרעות את עצמן כלומר לעסוק בעניני מרכבה וכיו"ב על דרך הנ"ל.

ותקרבנה בנות צלפחד וכו' תנה לנו אחזה בתוך אחי אבינו. פירש"י ז"ל מספרי יוסף חבב את הארץ שנאמר והעליתם את עצמותי ובנותיו חבבו את הארץ שנאמר תנה לנו אחזה. בספר ליקוטי יהושה הביא בשם האמרי אמת ז"ל שאמו שמעה שלמד פ' בנות צלפחד שהיו מחבבות את הארץ והקשתה לו מנין לחז"ל שבקשתן היתה דהוי מחבבות את הארץ אולי בגלל שהיו רוצות ירושה, והשיב לה שלפי כל המדרשים היה המעשה של מיתת צלפחד בשנה הראשונה או בשנה השניה בין למ"ד מקושש ובין למ"ד מן המעפילים, א"כ אם היו מבקשות רק מחמת ירושה למה המתניו מ' שנה ולא תבעו כבר אז מטלטלין שבוודאי השאיר רכוש מביזת מצרים וביזת הים ולא נזכר שהן דרשו אז חלק בממונו ע"כ שזה לא היה נפ"מ אצלם רק מחמת שכעת נתחלקה הארץ ומחמת חיבוב הארץ תבעו חלקן עכ"ד. ולענ"ד צ"ע בזה דהרי מה שלא בקשו בשנה ראשונה ירושת אביהם לא קשיא, מאן יימר דלא בקשו וכי כל דין ודברים שהיה בין יורשים נכתב בתורה, והרי עדיין לא נאמרה פרשת ירושה ואולי חילקו נכסיו בהסכמה, רק עתה שנאמרה פרשת חלוקת הארץ עלו ובאו לדרוש חלקן עפ"י דין תורה, ובאמת ציוה ה"ת עתה לתת להם גם חלקן במטלטלין אעפ"י שלא בקשו כמו"ש נתן תתן להם ואיתא במדרש [במדבר פכ"א י"ב], נתן תתן להם, תן להם מטלטלין ובכרות אב וכו'.

ויש להוסיף עוד בזה דהנה אמרו בגמ' [ב"ב קיט:] תנא בנות צלפחד חכמניות הן דרשניות הן צדקניות הן, עיי"ש בגמ' מה היא חכמתן, ויש לפרש גם עפ"י מה שפירש אאמ"ר ז"ל על מ"ש חז"ל [שבת קיז:] דתקיעת שופר ורדיית הפת חכמה ואינה מלאכה, מאי חכמה, תקי"ש נקראת חק כמו"ש תקעו בחודש שופר וכו' כי חק לישראל הוא [תהלים פא ה], ובגמ' אמרו [ביצה טז:] חק לישנא דמזוני, הרי דע"י השופר מעוררים את שפע הפרנסה, ובגמ' [תענית ה:] איתא בימי רבי שמואל בר נחמני הוה כפנא ומותנא, אמרי היכי נעביד ניבעי רחמי אתרת' לא אפשר אלא ליבעי רחמי אמותנא וכפנא ניסבול, אמר להו רבי שמואל בר נחמני ניבעי רחמי אכפנא דכי יהיב רחמנא שובעא לחיי הוא דיהיב דכתיב פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. נמצא דע"י תפלה אחת הרויחו ב' דברים שהם חיים וגם מזוני, זו היא חכמה שע"י תפלה אחת פעלו להרויח ב' דברים, לכן נקרא שופר חכמה דמעורר מזוני וממילא זוכים גם לחיים עכ"ד. וכן יש לומר כאן בלבן היה לדרוש גם מטלטלין מנכסי אביהן אך מחמת צדקותן לא בקשו אלא חלקן בארץ ובדעתן היה לכלול בזה גם ירושת מטלטלין בחדא מחתא, וכן הסכים הקה"ה על ידן ואמר נתן תתן להם כפל לשון לרבות גם מטלטלין.

ויקרב משה את משפטן לפני ה'. בזה"ק פנחס [ר"ה ע"ב] ובגין דחב במדבר במלולא לגבי משה, חשיבו דמשה אנטיר דבבו ובגין כך קריבו לקמיה דמשה ואלעזר וכל הנשיאין וכל רישי אבהן, ולא מללו עם משה אלא לקמיהו, בגין דקניאו קנאה מניה, מכאן מאן דחייש מן דינא, יקרב אחרנין ויסגי בגוברין בהדי ההוא דיינא בגין דישמעון דינא מניה וידחל מנייהו, ולא יהא דן אלא כדקא יאות, ואי לא ידחי ליה מן דינא, ואינון לא ידעו דהא משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה, ולא ידעו דמשה לאו הכי כיון דחמא משה כך וכו' מיד אתפרש משה מן דינא, הה"ד ויקרב משה את משפטן לפני ה'. פירוש הן חשבו שלמשה יש נגיעה בעניינם ולפיכך פרש מן הדין והקריב לפני ה'.

וכעין זה כתב הרמב"ן עה"פ והוא לא היה בתוך העדה הנועדים וכו' וז"ל ודעתי בדרך הפשט שאמרו ככה בעבור שחשבו שמשה רבינו היה שונא עדת קרח יותר מכל החוטאים שמתו במדבר שהם היו הקמים כנגדו והכופרים בכל מעשיו, וחשבו אולי בשנאתו אותם יאמר אל יהי לו מושך חסד ואל יהי חונן ליתומיו יזכר עון אבותם אל ה', על כן הודיעוהו כי לא היה מהם ע"כ, וברבנו בחיי כתב יש שפירשו כי כיון שגילו בנות צלפחד בטענתן שלא היו אביהן מעדת שונאיו של משה היה בזה קירוב הדעת למשה, ואילו היה דן את דינן היה כאילו נוטל שוחד דברים ועל כן חשך עצמו מן הדין ולא רצה לדון אותן וכו', ודחה פירוש זה דלא זה הטעם אלא מה שאמרו חז"ל שנתעלם ממנו הדין ולא ידעו כלל.

אכן קושיא זו תירץ מרן הבית ישראל מגור זצוק"ל (אמרים) שאמר בשם השפת אמת שלכן אמר להן משה להמתין כי היה נראה בדבריהם כעין חנופה כמו שאומרים על צדיקים שאפילו דמעות של אלמנה ג"כ הוי שוחד, לכן לא רצה משה רבינו לפסוק והקריב את משפטן לפני ה'. ולפי"ז יש להבין גם מדוע נתעלמה ממנה הלכה כי כתיב גלגל חסידי יושמור ולכן סבבו מן השמים שישכח ולא יוכל לפסוק בענין זה.

ובשם החידושי הרי"מ ז"ל מובא שאמר כי גם בנות צלפחד ידעו שמשה רבינו ע"ה הוא עניו מכל האדם רק חשבו שבמדת חנופה איננו גדול לכן באו בטענה זו אבינו מת במדבר והוא לא היה וגו' בעדת קרח כי הוא רצה שאהרן יהי' כהן הגדול והוא היה נגד קרח כי בחטאו מת וכששמע משה רבינו ע"ה דבריהן אמר א"כ אסור לי להורות דבר זה כי אולי ח"ו יהיה נדנוד נגיעה של חנופה לכן ויקרב משה את משפטן לפני ה' (ליקוטי יהודה בשם קובץ הבאר שנת תרע"ב סי' ע', ועוד מובא שם ממכתב האמרי אמת שכתב בזה"ל לא אמרתי כלל בשם שבט מוסר על אבינו מת וכו' מחמת נגיעה, אך מזה נרמז ברמב"ן וכו').

אחר הדברים האלה נלענ"ד להוסיף גריגר קט אם כי חיל ורעדה אחזתני לגשש במקום גבוה כזה, דבאמת הלא כל הענין יפלא לפי דבריהם למה סילק משה רבינו עצמו וכי היה בו באיש האלקים איזה צד חשש נגיעה ח"ו ישתקע הדבר ולא יאמר, אך הענין הוא דהצדיק אינו יכול להורות לשואליו ולבני עדתו אא"כ הם מאמינים בו באמונה שלימה בלא שום סרך פקפוק שכל דבריו אמת וצדק עפ"י ה', ומאחר שהרגיש משה בדבריהם נדנוד של דברי חנופה א"כ בהכרח סבורים הם שפסקיו הם עפ"י רצונו ודעתו ונזקק להטות את לבבו, אמר משה אם כן איפוא לא

תורת של אבות דברי תורה מרבתינו הקדושים זיע"א

פרשת בלק

לבריאת העולם, וכמ"ש במדרש ילקוט (ילקוט שמעוני פרשה זו) וז"ל, כי מראש צורים אראנו, אני רואה אותם שקדמו לבראשית ברייתו של עולם כו' וכן הוא אומר וזכור עדתך קנית קדם, מחשבתן של ישראל קדמה לכל כו', וכן הוא אומר בראשית ברא אלקים ואין ראשית אלא ישראל כו' ע"כ, ועל כן הן עם לבדד, פי' הן עם שמובדלים משאר אומות, שלהם ישכ"ן נוט' י"ש כן, רצונו שלהם נחשב ל"ש אפי' רק מה שהי' במחשבתן לעשות כ"ן, היינו רצונו של מקום שצוה לעשות כן וכן, משא"כ ובגוים ל"א יתחשב, רצ"ל מחשבתן לעשות של"א כרצונו ית"ש אשר לא תעשינה נחש"ב להם המחשבה למעשה, והבן. (אור מלא)

פרשת פנחס

פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן. על פי פשוטו יש לפרש ענין התייחסות הלזה, דהנה אמרו רז"ל [ברכות ה'] לעולם ירגיז אדם יצר טוב וכו', פירוש ההרגזה הוא, דהנה אין תימה בעשותו מצוה שהוא אינה נגד טבעו, אבל בעשותו האדם דבר שהיא מתנגדת לטבעו בעבור אהבת הבורא לזה יקרא עובד, וזה הפירוש שאמרו רז"ל ושבתם וראיתם בין צדיק וכו' בין עובד וכו' [מלאכי ג' ח'], שאינו דומה שונה פרקו מאה פעמים למאה ואחד [חגיגה ט ע"ב], ופירש בו בעל התניא [ליקוטי אמרים פט"ז] להיות שכל לימודם היה ללמוד כל פרק ק' פעמים, על כן שב הענין להם להרגל טבעי ולא מיקרי עדיין עובד אלקים בזה, מה שאין כן האחת והנה פנחס הוא בן אלעזר בן אהרן הכהן שהם כולם אנשי חסד רודפי שלום כמדתם מדת החסד, והנה בודאי היה טבעו בתולדותו שלא להתקעס ולא להתקצף ולהיות מרודפי שלום, והנה שיהיה את טבעו המורגל עשות נקם כזה בהרגש מופלג בעבור אהבת הש"י, בודאי מהראוי שיטול שכרו מזה כנגד מזה ברית שלום, להיות שהפך את טבעו המורגל לרדוף שלום, לאחר בריב עם כל ישראל, על כן השיב את החימה ונטל שכרו בשלום, וזה שרמזו רז"ל במדרש [במ"ד פ"א א'] פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, אמר הקב"ה בדיון הוא שיטול שכרו, והבן. (אגרא דכלה)

פנחס בן אלעזר בן אהרן. פי' שהיה בבחי' בן לאהרן וכמו"ש בפ' בהעלתך בפ' ויאמר משה לחובב ופירש"י מלמד שהתינוקות קורין לאבי אביהן אבא והטעם מפני שקרובין בדעת לאבי אביהן ולא כהחפשים פורקי עול שאפילו מאביהם רחוקים מרחק כמה דורות, וזהו בן אהרן שהי' גם בן אהרן ולא היה ריחוק ב' דורות ביניהם אלא כאלו הוא אביו ואוחז מעשי אבותיו בידו (תפוחי חיים)

ע"ל, אעפ"י שפנחס הוא לבדו שיצא בגבורה לקנאות לכבוד שמים ולא הזקנים שאינו לפי כחם, מ"מ מעלה עליהם הכתוב כאילו עשו גם הם כי בזקנים חכמה, ומהם למדו הצעירים דרך עבודת ד' במסירות נפש ממילא גם הם שותפים בזה, אף שעתה אין כחם עמם לצאת למלחמה לכך הזכיר הכתוב גם את אבותיו (שם)

ויבאו קרית חצות. רמז שראה שהם עושים תקון חצות ולא יכול להם, ולהלן כתיב אפס קצחו תראה היינו הציצית שיש בקצה בגדיהם ולא תועיל מחשבותיך להחטיאם בזנות כי הד' ציציות יצילם כידוע ממעשה דתלמיד אחד (מנחת מדי. בני שלשים).

הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב. הנה גוי ששבת חייב מיתה דכתיב לא ישובתו, ואזהרתן היא מיתתן. וזהו הן עם לבדד ישכון בשבת קודש, ובגוים ל"א יתחשב, באומות העולם נתשב ללאו דבמנוחתו לא ישכנו ערלים (סנהדרין נח: שם)

כי מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב, אפשר לומר עפ"י מש"כ בספח"ק **אגרא דכלה** על פסוק זה **ובבני יששכר** (מאמר השבתות מאמר ד' אות ב') דהנה אמרו רז"ל (קידושין לט: ובתוס' שם) דמחשבה רעה בישראל אין הקב"ה מצרפה למעשה רק באומות העולם, והנה צריך להתבונן ממה נפשך, אם המשפט הקדוש נותן לחשוב ולצרף המחשבה, קשה וכן משא פנים יש בדבר לישראל בני פלטין דילי', ואם אין מהראוי לצרף המחשבה למה יצורף ויתחשב אצל אומות העולם. והנראה לי כי כל דרכי ית' משפט, אמת וצדק, דהנה מחשבתן של ישראל קדמה למעשה בראשית, דישאל עלו במחשבה הקדומה כביכול (ב"ר א ד), וגם אמרו רז"ל (ב"ר ח ז) במעשה בראשית נמלך בנשמותיהם של צדיקים תחלה, הכוונה דהנה השי"ת רצה לברוא עולם הנסיון והבחירה שיהיו כל הפעולות והמעשים נעשים כפי מעשה התחתונים הכל ע"י אתערותא דלתתא, הנה היה בהכרח שגם בראשית הבריאה יהיה אתערותא דלתתא, כי היסוד הוא שורש הכל, האיך ה' הדבר באפשרי הרי לא ה' אלא הוא ושמו בלבד, ע"כ ישראל עלו במחשבה בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית (ויק"ר לו ד), הנה כביכול שיער בחכמתו יתברך שמו איך שיהי' לו תענוג מעבודת ישראל בכל זמן ועידן אחר הבריאה ובפרט מעבודת הצדיקים בכל דור ודור, ואצל ית"ש שווין עבר ועתיד, הנה ה' כביכול אצלו כאלו כבר עומדים ישראל בצדקתם ועובדים עבודתם, וזה ה' מספיק לאתערותא דלתתא, הגם שהצדיקים ומעשיהם לא יצאו עדיין אל הפועל, כיון שהיו מוכנים לצאת אל הפועל זה ה' כעין בחי' אתערותא דלתתא, וזה מה שאמרו מחשבתן של ישראל קדמה למעשה בראשית, וכיון שישראל היו סיבה לבריאת העולם שעלו במחשבה הקדומה כביכול ממילא ה' במחשבה כביכול מה שישראל יעשו מצות להמליך את אלקי עולם ב"ה ולא ההיפך ח"ו, א"כ מהראוי שיצורף רק מחשבותיהם הטובות למעשה אבל לא ההיפך, משא"כ אומות העולם שלא היו במחשבה הקדומה התעוררות לבריאה, ע"כ, ועיי"ש באגרא דכלה מה שפי' בזה פסוק הנ"ל.

ולדרכנו יפורש בקצת שנוי ותוספות, כי מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו, פי' אני רואה שמחשבתן של ישראל קדמו והיו מראש

אוכל לדון במשפטן כי אין אמונתם בשלימות ויקרב את משפטן לפני ה'.

ובאלה לא היה איש מפקודי משה ואהרן וגו'. פירש"י אבל על הנשים לא נגזרה גזרת המרגלים לפי שהן מחבבות את הארץ. לכאורה פירושו מדיוקא דתיבת איש לכך פירש לאפוקי נשים, אבל תימה מה ענין פירוש זה לכאן דכתוב לא מדבר ממיתת אנשי המדבר ובלאו הכי לא היה נשים בכלל פקודי בני ישראל, לכן נראה דפירש"י זה שייך לפסוק שלאחריו כי אמר ד' להם מות ימותו במדבר ולא נותר מהם איש וגו', שם שייך לפרש לא נותר מהם איש, איש ולא אשה דאל"כ איש למה לי, אבל נשים נותרו דלא נגזרה עליהן מיתה, וכן איתא במדרש להדיא [פ"א י'] כי כה אמר ה' להם מות ימותו במדבר ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפונה לכך נכתבה פרשה זו סמוך למיתת דור המדבר.

מלבד עולת התמיד ומנחתו תעשו תמימים יהיו לכם ונסכיהם. כתיב ומנחתו בוא"ו לשון זכר, לא נמצא כן בשאר מועדים אלא לעולם עלת התמיד ומנחתה, מלבד בחג השבועות השבועות עלת התמיד ומנחתו וטעמא בעי. וי"ל הנה כתב במנחת שי עולה דבכורים בהעתק הללי מסור עליו לית מלא בתורה, וכן הוא בהרמ"ה ז"ל, ובמסורת ובפסיקתא דר' טוביהו למה עולה שבעצרת מלא, ללמדך שבששה בסיון ניתנה תורה ועצרת חלה להיות בששה בסיון ולא כמו שאומרים התועים עצרת לאחר השבת כל זמן שיבא ע"כ. ולפי"ז יש לומר דלכן נכתב כאן ביום הבכורים ומנחתו בוא"ו לרמז על יום ששי בסיון דלא נכתב מפורש בתורה.

הנה זה בא

בסייעתא דשמיא הופיע ויצא לאור
ברוב פאר והדר

הספר הקדוש

רגל ישירה המבואר

והוא מפתח לערכי קבלה מוסר וחסידות
מאת רבינו רשכבה"ג מהרצ"א מדינוב זיע"א
עם

ביאור הצבי והצדק
מאת ב"ק מרץ אדמו"ר שליט"א

ניתן להשיג במשרדי המכוץ ובחנויות
הספרים המובחרות
הפצה ראשית 03-6815542

לכבוד יומא דהילולא של רבינו בעל האור החיים הקדוש הבאנו כאן מאמר מספרה ק' רזי אור החיים המבאר כל עניני דרושי הקבלה וסודות התורה מספר אור החיים הקדוש ש"ל ע"י "מכון בני שלשים" עם ביאור הצבי והצדק מאת כ"ק אדמו"ר שליט"א

יבואר טעם שנחתם שם י"ה בשמות השיבטים בהיפוך אותיות ה' בראשי ויו"ד בסוף.

הנוף משפחת הקנזי: רבותינו ז"ל אמרו ז"ל, אמר רב אידי ה"א ברישא דתיבותא ויו"ד בסופה, יה מעיד עליהם שהם בני אבותיהם, ומה טעם, שבטי יה קדוש וגו', ע"כ. וראיתי לתת טעם למה נקבע בהם השם שלא כסדרו ה"א בתחילה ויו"ד בסוף, בהקדים דבריהם ז"ל כי כללות נשמות ישראל הם מכסא כבודו יתברך אשר יקרא היכל קדשו ויתנהב בשם אדני, וכפי מה שקדם לנו מאנשי אמת כי יתחייב כל המוציא מפיו הזכרת השם לכוון לאותיות המזכורות בפיו והנעלמות במחשבה, המזכורות שם אדני והנעלמות שם הוי"ה, גם כיון לשילוב האותיות שהוא סוד ה' בהיכל קדשו [חזקוני ב' כ'], ומעתה בהשתלב שני שמות יעמוד יחד ב' אותיות ה' ו' ה"א קודם לוי"ה, והם האותיות הנרשמות במשפחות בית ישראל, התנוכי הפלואי שקודמת ה"א לוי"ה שהם אותיות חותם ה' בהיכל קדשו, ויבנה משניהם שם י"ה הרמוז במאמר שבטי יה.

א. כפרשי"י כאן, משפחת החנני, לפי שהיו האומות מבזין אותם מה אלו מתיחסין על שפלות סבובין הם שלא שלטו המצריים באמותיהם אם בגופם היו מושלים קל וחומר בנשיותיהם לפיכך הטיל הקב"ה שמו אם בגופם היו מושלים קל וחומר בנשיותיהם לפיכך הטיל הקב"ה שמו אם בגופם היו מושלים קל וחומר בנשיותיהם לפיכך הטיל הקב"ה שמו

ב. נשמות ישראל חצובות מעולם הבריאה הנקרא כסא הכבוד כמבואר בזה"ק ח"ג כ"ט ע"ב כל הנשמות גזורות מתחת כסא הכבוד וכו', ובח"א ק"ג ע"א נטל הקב"ה את הנשמות הטהורות מכסא הכבוד להיות מאירה לגוף הה"ד ראשן עליו ככרמל זהו כסא הכבוד שהוא ראש לכל, ומבואר בספר בית אלקים למב"ש שער היסודות פ"ב אין כעמו ישראל גוי אחד בארץ המקבלים תורה אחת מאל אחד ונפשותיהן החצובות מתחת כסא הכבוד נחשבות כנפש אחת כמו שכתוב כל הנפש הבאה לבית יעקב מציימה שבעים. וכו' בהקדמות לספר התריעים פ"ז נשמות ישראל חצובות מתחת כסא הכבוד וכולן יחד שם אחד להכי נקרא בשלשן יחיד שבעים נפש, ועי' שבת קנב. נשמתי של צדיקים גזורות תחת כסא הכבוד שנאמר והיתה נפש אדני צדורה בצרור החיים.

ג. תיקו"ז י"ח ע"ב, כגונג דא עמודא דאמצעייתא דאיהו הוי"ה לא אשתומדע לגביא וחזוהו אלא בהיכליה דאיהו אדני, ורזא דמלה וו' בהיכל קדשו.

ד. זוה"ק ח"ב רמ"ז ע"ב, ורזא איהו לאתכללא אלין באלין ולשלבא אלין באלין ברזא דמחורא רוחא דכילי ברזא דשמא קדישא דכילי שמא דא בשמא דא, וכלא בהאי היכלא מתנהגי ונטלי בההוא רוחא ברזא דשמא קדישא דשלי על כלא בהאי היכלא איהו יאהודי"ה כללא דתריין שמהן.

ה. בספר מאור החיים לתלמיד רבינו ששמע מפיו כתב, ומה שכתב שם י"ה בכל שבט ושבת צ"ל למה שם זה כתוב בהפוך אתון ה' בתחלה ויו"ד לבסוף, וכדי להבין זה דע שכל גמגומיני בחפלות הוא ליהד את שם הגדול הוי"ה ב"ה עם שם אדני שמזכירים אותו, והן כוננת הייחוד, וכשתידח שם הוי"ה עם שם אדני בשילוב אותיות, תמצא את ה' קודם הוי"ה כזה יאהד"נ"ה ומה הטעם כתב בראשונה את ה' בתחלה ויו"ד לבסוף והבין.

ברכת מזל טיב

קדם האי גברא רבא ויקרא בנט"ק פרי"ח הקונדס למיענז בכל עת ובפרי' בהפצת נליון הדין והצדק

ישראל הגר

בן ב"ק אדמו"ר מטיאן וזנין שליט"א

לרגל נישואי בנו בכורו בנט"ק כמר משיה ה"י

עב"ת ב"ק אדמו"ר מטימורא אמונים - אשדוד שליט"א

והנה לבדנו מעומקא דליבא טיעילא הויזון יפה ויבן לבנות בית נאמן בישראל וירורו ממנו ומכל יצ"ח רוב נחת דקדושה אכ"ר

המקרינת

לעילוי נשמת

רבי צבי הירש ב"ר יצחק שייך

מזיבאצא צ"ל (אבי הישיבה משה)

נלב"ע ט"ז תמוז תקע"ד

לכבוד יומא דהילולא רבא של מרן רבינו שר בית הזוהר הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א

לקט בעיני תפילה מאת רבינו זיע"א

השומע לבדם כאלה, עד היכן תלוי הנאתו ית, בישראל עמו. (רב שלום - תהלים, ילקוט עט"ז)

והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול מתנשאים לעומת שרפים לעומת שבחים ואומרים. בשם הרה"ק מהרצ"ה מזידיטשוב זצוק"ל, האופנים וחיות הקודש מתנשאים ברעש גדול, אך מחמת רוב אש קודש היוקד בקרבם לא יוכלו לפתוח פיהם להגיד מאומה. ורק "לעומתם" מלשון גחלים עוממות, כאשר יתעממו ויתקררו מעט ויכבה שלהבה גחלם, או אז משבחים ואומרים. (זכרון ישראל, ילקוט עט"ז)

לא אחיד אמרי קדוש דברי מחותני כבוד הרב הקדוש מהרצ"ה זצוק"ל, אשר אמר בברייאת דרביי המשעאל, אמר בסוף ה"ג מדות וכאן שני כתובים וכו' ויבא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם, הנה המפרשים כתבו תיבת וכאן הוא כמו וכן, אבל גם תיבת וכן אין לו ביאור, וגם למה לא אמר וכן רק וכן, ואמר וכן וזללה"ה, דהנה מדה ה"ג בתורה הוא ונקח לא ניקח, והנה בגמרא רמינן נאמר ונקח ונאמר לא ניקח, הא כיצד, מנקה הוא לשבים ולא ניקח לשאינם שבים [ויחזקוני], ונראה שלמדו הדבר מן ה"ג מדות שאמר מיה [מיה ז' יח] בפסוקי מי לא כמו וכו' עד מימי קדם, שהן מכוונות אל ה"ג מדות שבתורה (כידוע למשכילים [זוה"ק אדר"ה ח"ג קלא"א ע"ב]), והנה מימי קדם (שהוא מכון נגד ונקח לא ניקח) הוא רמז אל התשובה שקדמה לעולם [ב"ר פ"ד ד'] והוא המכריע, דמה שכתוב בתורה ונקח לא ניקח דסתרן אהדי, הוא משום דהכל תלוי בתשובה, וזהו שאמר התנא בסוף מדה ה"ג שהוא מכון והתפתח למדת ונקח לא ניקח, אמר, וכאן (הנה במדה האחת) שני כתובים משמשים זה את זה, היינו נאמר ונקח ונאמר לא ניקח, עד שיבא הכתוב השלישי (של מיה ויחזקוני מימי קדם הרומו על התשובה שנברא קדם לעולם) ומכריע ביניהם (לומר לך שהכל תלוי בתשובה) מנקה הוא לשבים ואינו מנקה לשאינם שבים, עכ"ד ודפח"ח, יהא רעוא שיהיו שפתותיו דובבות. (כני ישכר אלול מאמר ב, ח)

מכתב קודש שלח רבינו העטרת צבי זיע"א אל הרה"ק מרופשיץ זיע"א

בעזרה"י יום ג' בא. שנת ברכ"ה בשמח"ה, בחי"ם ח"ן חס"ד ושלום לפ"ק, יזדוטשו (תקפ"ב).

אל כבוד הדר תפארת ישראל הוא האהוב הצדיק המפורא בעזו ותפארת במקדשו החכם בחכמתא רבתא דשלמה מלכא דשלמא כלא דלי' המפורסם מקצה השמים עד קצה השמים בקי בחדרי חכמה בסתרין וכתריין קדישין הוא כבוד שמו הקדוש מוה"ר נפתלי צבי אור הצח ומצוחצח שלומי יאר תורתו ועבודתו וצדקת קדושתו יאור לנצח על אור כחם צמי איריך השם ב"ה ימי ושנותיו נבחת וינוב בשיבה טובה דשן ורענן בנין ובני בנין בתלמידים גידיל תורה ויאדיר לעולמי עולמים לדורות עולם.

אודה לך כי טוב כרחמי ורכוב חסדי הגדיל לעשות עמי ובה"ש אשר החזיר אותי לברייאיתי כמאז, כשמוע אינו אב הרחמן בקול תפלת הצדיקים עלי, ובפרט תפלת ידידות אהבת צדקתו וחסידידותו דמרן רבן כבוד תורתו אשר נכנס בשבילי בעובי הקורה לפנים מן השורה להעתיק בעתר אמיץ ונורא באהבנו אהבת נפש אותי השפל בעולם הסבה על מה ולמה. אמנם בטוב צרון ידידי אהב ישראל האמת ואהבת תורה אהב יערי עם מעט דמעט דבשי. באתי ידידי בתודת הגמול ולברכו בברכת הדיוט קטן.

ישלם ד' פעלו ויהיה משכורתו שלימה אשר כשם ששמע השם תפלתו עלי כמו שידעתי בידיעת אמת אהבה המורגשת בחיי רוחי רוח אלקים חיים בצלותי ויחודי תפלת כל צדיק וצדיק בקדם מפעליו מאז. ואני מרגיש ישועת ידידי בקביעת מקומו לתפלתו עלי ואשר עשתה תפלתו ורשם בעצמותי ובקברי, כן יעשה השם הטוב ויקובלי כל תפלותי ומשאלותי וחפציו למלאותם בברכה קדושה יחוד על כלל כל ישראל ועל פרטים לעשות להעשות כרצוני צדקתו האמת להמשיך עליהם ממקור שפע הברכה כל טוב ורב טוב לבית ישראל. אמן.

והנה ידידי היה בדעתי למלאות תשוקתי לנסוע לקבל פני ידידת תואר הדר מלך מרן רבן בימות החורף הלז. או ליסע בחורף לק"ק מעזבו ובקיץ אשים נסעתי לשלם נדרי לקבל פני קדושתו בביתו מאן דבעי למחזי למלכא. אמנם נצטוויתי מפי אדמו"ר הצדיק ישיש וזקן קדושות הרב ממעזבו שלא לזוז לשום נסיעה בכל ימות החורף. וידע מרן ידידי אהבי אשר חנייתי במדבר ממש ונטה השם אהלי מחוץ למחנה ואין עובר ושב דרך מקומי ובפרט בימות החורף הללו בדרכים בלתי מתוקנים. לכן אחרתי מכתבי זה להודיע לכבודו משלומי הטוב.

והנה עתה בנסוע אהי הרב כבוד מו"ה משה נ"י מוכ"ז באתי בקול רנה ותודה המון חוגג להודיע ולהגלות מסתורי אהבה לכבוד מרן רבן ע"י אחי אשר גבר השם חסדו עלי להחזירני להושיבני על קני לאור התורה והחכמה למען העבודה. ובקשתי ידידי הצדיק להתאמץ עוד בתפלה בשבילי עובדי לתוספת כח לתורה ולתעודה למען אוכל בעני' לעבוד השם בטהרה לב אמת כחפץ לבכי לחפץ אמת ורצון אמת. ומובטחי ידידי אשר אוכה בקרוב למלאות תשוקות אהבת תאותי עד תאוות נבעות עולם והררי עד לרגל על ההרים להודות לך חסדו לרוחם בקול עם ובמושב זקנים גודל חסדו לספר עזוזו ונפלאותיו אשר עשה עמדי להפליא להחלימי ולהחייני לא כגמול ידי ולא ככשרון מעשי אבל מצד צרון חסד ב"ה הטוב והמטיב כל. ובקרוב אהיה ידידי במעזבו לקבל פני אדמו"ר זקן הדור איריך השם ימי ושנותיו, ולאחר כן אשים נסיעתי בעזרה"י לבית רבני ידידי לברך על הגמול הטוב והמטיב. ומחמת טרדתי באתי ביושר חליים לסיים דברי אהבה ושלום. דברי ידידי המבקש שלומי מצפה לשעה לקבל פני הדר קדשו בתשוקת אהבה נפלאה שאין אחריי אהבה וכלל ובנפש.

הק' צבי הירש בלאדמו"ר מוה"ר יצחק אייזיק זצוק"ל יזידיטשוב

והנה כבוד אחי הרב החסיד מו"ה משה מסאמבור עשיתי כשלומי מצוה בנסועי על החתונה עם החתן החרף מו"ה יצחק אייזיק"ני הזה בן אחי הרב החסיד מו"ה אלכסנדר ז"ל מקאמאנא המיועד ומשוך עם ב"ג בת הרב החסיד כבוד מו"ה אברהם מרדכי מק"ק פינטישני נ"י, והנה אחי זה הוא גור שם במדינת חרוקה ותמכתי ידדתי בראשי ורובי על כבודו הגדול להורות לו לתומכו בכל ענייני דיי בזה בבקשת אהבה, מן הסתם יעשה אהבה ידידי בכל כחו בחכמתו לתמכו בכל האפשר ובשלום, ורב שלום וברכה לכל בית אדמו"ר רבן שכנה"ג ומחמת הטורה לא יכולתי לבוא בפרט אבל בכלל ובפרט וכלל אומר שלום באהבה רבה.

צבי הני"ל